

Jakso I

Oikeudellisen toiminnan perusteet

Opettajan aineisto

Arvioi sopimuksen tekemisen oikeudellista merkitystä ja pohdi, milloin sopimus ei ole pätevä (20 p.)

Näkökulmia vastaukseen

Sopimuksen oikeudelliset merkitykset:

- Tehtävässä on kaksi kysymystä, joihin molempiin tulee vastata.
- Oikeustoimikelpoisuuden määrittely ja oikeustoimikelpoisten oikeus solmia sopimuksia.
- Suomessa on sopimusvapaus, jonka mukaan sopimuksia voi solmia vapaasti.
- Sopimus on kaksipuolinen oikeustoimi.
- Sopimus sitoo lähtökohtaisesti kumpaakin osapuolta.
- Vajaavaltaiset saavat tehdä vain merkitykseltään vähäisiä sopimuksia.

Sopimuksen pätevyys:

- Sopimus on pätevä, ellei se riko sopimuksen pätevyysvaatimuksia.
- Tahdonvaltaisen ja pakottavan sopimuksen erot:
 - Pakottavassa sopimuksessa lait rajoittavat sopimusvapautta. Esimerkiksi lakien vastainen sopimus on pätemätön.
 - Tahdonvaltaisessa sopimuksessa osapuolet voivat sopia keskenään vapaasti sopimuksen sisällöstä.
- Osaan sopimuksista, kuten kiinteistökauppa, liittyy muotovaatimuksia.
- Jos muotovaatimuksia ei ole täytetty, sopimus on pätemätön. (sopimuksen moitteenvarauisuus).
- Jos sopimuksen muotovirheestä ei kannella määräajassa, jää sopimus voimaan.
- Sopimuksen voi yrittää purkaan myös vetoamalla siihen, ettei sopimuksen osapuoli ole ymmärtänyt mitä on tekemässä tai hänet on pakotettu tekemään sopimus (sopimuksen väitteenvaarainen pätemättömyys).

- Vajaavaltaisten tekemät sopimukset voidaan julistaa myöhemmin pätemättömäksi ja purkaa, esimerkiksi alaikäisen tekemä työsopimus.
- Jos sopimukseen liittyy eriäviä mielipiteitä, sopimusta voidaan sovitella. Näin tehdään usein esimerkiksi kuluttajasuojaan liittyvissä asioissa.
- Viime kädessä sopimuksen pätevyyden/pätemättömyyden ratkaisee käräjäoikeus.